

Ključni biblijski argumenti protiv dogme o Trojstvu

Tabela 1.

Ključna tačka	Sažeti biblijski argument	Ključni tekstovi
Jedan Bog je Otac	Novi savez neposredno identifikuje „jednog Boga“ sa Ocem , dok Isusa razlikuje kao „jednog Gospoda“ i Posrednika između Boga i ljudi.	Jovan 17:3; 1. Kor. 8:4–6; Efes. 4:4–6; 1. Tim. 2:5; Marko 12:28–34
Isus ima Boga	Isus Oca naziva „moj Bog“, i to ne samo tokom zemaljskog života nego i poslije uskrsenja i proslavljenja.	Jovan 20:17; Otk. 3:12; Mat. 27:46
Otac je iznad Sina	Hrist izričito govori da je Otac veći od njega; konačno se i sam Sin pokorava Bogu.	Jovan 14:28; 1. Kor. 11:3; 15:27–28
Isus je Sin Božji	Dominantna biblijska identifikacija Hrista je Sin Božji ; formula „Bog Sin“, karakteristična za kasniju dogmatiku, nije biblijski izraz.	Mat. 3:17; 16:16; Jovan 3:16–18; 10:36; 20:31; 1. Jov. 5:5
Sin prima vlast od Oca	Hristov autoritet nije predstavljen kao nezavisni autoritet drugog ravnopravnog izvora: Otac mu daje vlast, sud, život i uzvišenje.	Mat. 28:18; Jovan 3:35; 5:22,26–27; Djela 2:36; Filip. 2:9–11
Sin je poslan od Boga	U Jevanđelju postoji jasan odnos Pošiljalac → Poslani . Isus govori i djeluje kao Očev predstavnik.	Jovan 3:16–17; 5:36–38; 6:38; 8:42; 17:3,18
Sin prima znanje i poruku	Isus kaže da njegov nauk nije njegov, prima riječi od Oca, a za dan i čas kaže da ih Sin ne zna. Otkivenje mu „daje Bog“.	Marko 13:32; Jovan 7:16; 12:49–50; Otk. 1:1
Isus se moli Bogu	Odnos Isusa prema Ocu nije samo razgovor dvije ravnopravne „osobe Božanstva“: Isus se Ocu obraća kao svome Bogu i zavisi od Njega.	Mat. 26:39; Luka 6:12; Jovan 17; Jev. 5:7
Jedan Bog i jedan Posrednik	Sama ideja posredništva razlikuje Boga kome se pristupa od Hrista preko koga mu se pristupa.	1. Tim. 2:5; Jev. 7:25; 9:24
Sveti Duh je Duh Boga i Hrista	Pismo koristi izraze „Duh Božji“, „Duh vašega Oca“, „Duh Hristov“ i „Duh njegovog Sina“, umjesto formule „Bog Duh“.	Mat. 10:20; Rim. 8:9–11; Gal. 4:6; Filip. 1:19; 1. Kor. 2:11

Ključna tačka	Sažeti biblijski argument	Ključni tekstovi
Otac i Sin su centralni lični odnos	U formulama zajedništva, poznanja Boga i nebeskim scenama posebno se izdvajaju Otac i Sin; to predstavlja problem za tvrdnju o tri potpuno sujednake božanske osobe.	Jovan 17:3; 1. Jov. 1:3; 2. Jov. 1:3; Otk. 5:13
Novi savez nastavlja monoteizam Starog saveza	Isus i apostoli ne zamjenjuju starozavjetnog jednog Boga definicijom „tri osobe u jednom biću“, već nastavljaju govoriti o jednom Bogu, Ocu.	5. Moj. 6:4; Marko 12:29; Rim. 3:30; Jak. 2:19; 1. Kor. 8:6

Najčešći trinitarni argumenti i kritički biblijski odgovor

Tabela 2.

Trinitarni argument / tekst	Šta se tvrdi	Gdje je problem	Sažeti biblijski odgovor
1. „Elohim“ je množina	Množinski oblik <i>Elohim</i> navodno Otkiva više osoba unutar jednog Boga.	Gramatička množina $\neq$ množina osoba , a još manje tačno tri osobe. Kada se <i>Elohim</i> odnosi na Boga Izraela, redovno stoji uz gramatičke oblike u jednini.	Riječ sama ne daje nikakvu trinitarnu definiciju. Biblijski identitet jednog Boga mora se utvrditi iz jasnih iskaza, a Novi savez ga neposredno identifikuje kao Oca. 5. Moj. 6:4; Marko 12:29; Jovan 17:3; 1. Kor. 8:6.
2. Postanje 1:26 – „Načinimo čovjeka...“	Množina „načinimo / našem“ navodno predstavlja razgovor tri osobe Trojstva.	Tekst ne kaže ni „ tri “, ni „tri osobe“, ni „jedan Bog u tri osobe“. Množina najviše pokazuje da Bog nekome govori.	U sljedećem stihu ponovo je jednina: „ I Bog je stvorio čovjeka... “ U biblijskom okviru sasvim je moguće razumjeti Oca koji se obraća Sinu preko koga stvara. Post. 1:26–27; Jovan 1:3; Jev. 1:1–2.
3. „Ehad“ znači „složeno jedinstvo“	„Gospod je jedan“ navodno znači jedan složeni Bog sastavljen od više osoba.	Značenje „složenosti“ ne nalazi se u samoj riječi <i>ehad</i> . Ona znači jedan ; eventualna kolektivnost zavisi od imenice i konteksta.	Isus citira Šemu bez ikakve redefinicije jednog Boga u tri osobe. 5. Moj. 6:4; Marko 12:28–34.
4. Jovan 1:1 – „Riječ je bila Bog“	Ako je Riječ Bog, Isus mora biti isti suvječni Bog kao Otac.	Isti stih kaže da je Riječ bila „ kod/sa Bogom “, čime razlikuje Riječ od Boga sa kojim je bila. Iz Hristove božanske prirode ne slijedi Trojstvo.	Jovan kasnije identifikuje Oca kao Isusovog Boga i svrhu svog Jevandolja definiše kao vjerovanje da je Isus Hrist, Sin Božji . Jovan 1:1,14,18; 17:3; 20:17,31.
5. Jovan 8:58 – „Prije nego što je Abram	<i>Ego eimi</i> navodno znači da Isus sebi pripisuje	<i>Ego eimi</i> je normalna grčka konstrukcija „ja sam / ja postojim“ i sama po sebi nije	Tekst snažno govori o Hristovom predpostojanju , ali predpostojanje Sina nije isto što i dokaz da je on isti

Trinitarni argument / tekst	Šta se tvrdi	Gdje je problem	Sažeti biblijski odgovor
postao, ja jesam“	Jahvino ime iz 2. Moj. 3:14.	vlastito božansko ime. Povezivanje sa 2. Moj. 3:14 predstavlja dodatni interpretativni korak.	Bog čiji je Sin, niti dokazuje Trojstvo.
6. Jovan 10:30 – „Ja i Otac jedno smo“	Otac i Sin su „jedno biće“, pa su ontološki jednaki.	Isus ne kaže da su „jedna osoba“ niti definiše „jednu suštinu“. Isto Jevanđelje koristi analogan jezik jedinstva za Hristove učenike.	Isus se nekoliko stihova kasnije identifikuje kao „ Sin Božji “. Jedinstvo Oca i Sina može označavati savršeno jedinstvo volje, djelovanja i svrhe. Jovan 10:30,36; 17:11,21–23.
7. Jovan 20:28 – „Gospod moj i Bog moj“	Tomine riječi dokazuju da je Isus Svemogućí Bog.	Čak i ako se izraz u potpunosti odnosi na Hrista, naziv theos sam po sebi ne definiše odnos Oca i Sina niti Trojstvo. Ne smije se izolovati od neposrednog konteksta.	Sam Isus u istom poglavlju govori o „ svom Bogu i vašem Bogu “, a Jovan zaključuje da je cilj Jevanđelja vjerovanje da je Isus Hrist, Sin Božji. Jovan 20:17,28,31.
8. Filip. 2:6 / Kol. 2:9 – Božje obličje i punoća božanstva	Hristova božanska priroda navodno znači da je on su-jednaka osoba Trojedinog Boga.	Ovdje se miješaju priroda i identitet. Posjedovanje pune božanske prirode ne znači da Sin postaje Otac niti da sa Ocem i Duhom čini tri su-jednake osobe jednog bića.	Isti kontekst razlikuje Boga od Hrista: Bog ga uzvisuje i daje mu ime/položaj. Sin može savršeno imati Očevu prirodu upravo zato što je Sin. Filip. 2:6–11; Kol. 1:15,19; 2:9.
9. Jevrejima 1:8 – Sin je nazvan „Bog“	Pošto se na Sina primjenjuje naslov „Bog“, on mora biti isti Svemogućí Bog kao Otac.	Već sljedeći stih pravi jasnu hijerarhijsku razliku: „ Bog, tvoj Bog, pomazao te je. “ Naziv ili status ne poništava činjenicu da Sin ima Boga iznad sebe.	Tekst istovremeno snažno uzvisuje Sina i razlikuje ga od njegovog Boga. Jev. 1:8–9; ref. Jovan 20:17; Otk. 3:12.

Trinitarni argument / tekst	Šta se tvrdi	Gdje je problem	Sažeti biblijski odgovor
10. Hristovo krštenje – Otac, Sin i Sveti Duh	Istovremeno prisustvo troje navodno predstavlja sliku Trojstva.	Tri pomenuta referenta ≠ tri osobe jednog Boga. To bi tek trebalo dokazati. Događaj ne govori o jednoj suštini, su-vječnosti ili su-jednakosti.	Bog govori o Isusu kao svom Sinu , a njegov Duh silazi na Sina. To prirodno pokazuje Boga, Njegovog Sina i Njegovog Duha. Mat. 3:16–17; Djela 10:38.
11. Matej 28:19 – „u ime Oca i Sina i Svetoga Duha“	Jednina „ime“ i tri navedena člana navodno gotovo eksplicitno dokazuju Trojstvo.	Tekst ni u sadašnjem obliku ne kaže tri osobe, jedan Bog, su-jednake, su-vječne ili jednosušne . Štaviše, Otac i Sin su relacione oznake, dok <i>pneuma hagian</i> znači „sveti duh“ i nije vlastito ime . Sama riječ <i>ime</i> zato ne može proizvesti trinitarnu ontologiju.	Kontekst počinje: „ Data mi je sva vlast “ (28:18). Apostoli zatim krštavaju u ime Isusa Hrista / Gospoda Isusa : Djela 2:38; 8:16; 10:48; 19:5. Euzebij je poznavao i citirao oblik „u moje ime“. Puna formula je zato istorijski i kontekstualno sporna , premda je imaju postojeći grčki rukopisi; to nije isti stepen tekstualne sigurnosti kao kod <i>Comma Johanneum</i> . Materijal posebno ukazuje na nesklad sa praksom zabilježenom u Djelima.
12. Djela 5:3–4 – lagati Duhu znači lagati Bogu	Pošto je Ananija slagao Svetom Duhu, a Petar kaže da je slagao Bogu, Sveti Duh mora biti Bog kao treća osoba.	Zaključak „ Božji Duh = druga osoba Boga “ ne slijedi iz teksta. Ako je Duh Božji vlastito Božje prisustvo i djelovanje, lagati Njegovom Duhu jeste lagati samom Bogu.	Pavle pravi veoma direktnu analogiju: kao što čovjekov duh poznaje čovjeka, tako Božji Duh poznaje Boga. Djela 5:3–4; 1. Kor. 2:10–11; Mat. 10:20.
13. Duh govori, poučava, svjedoči i	Lične radnje i zamjenice navodno dokazuju zasebnu	Personalan jezik nije ontološka definicija. Biblija personalizuje i mudrost, grijeh, krv i druge pojmove.	Pismo govori o Duhu Božjem, Duhu Oca, Duhu Hristovom i Duhu njegovog Sina . Mat. 10:20; Rim. 8:9–11; Gal. 4:6; 1. Kor. 2:11.

Trinitarni argument / tekst	Šta se tvrdi	Gdje je problem	Sažeti biblijski odgovor
može biti ožalošćen	božansku osobu.	Čovjekovom duhu takođe pripisuje znanje, osjećanja i djelovanje, a on nije druga osoba od čovjeka.	Sam referentni članak upozorava da ovu grupu tekstova treba egzegetski obraditi, a ne svesti na jednostavnu tvrdnju.
14. Jovan 14–16 – „drugi Utješitelj“	„Drugi“ Utješitelj mora biti treća zasebna božanska osoba različita od Oca i Sina.	Tekst treba čitati u cijelom toku govora. Isus ne kaže: „Treća osoba Boga doći će k vama“, nego neposredno obećava „neću vas ostaviti kao siročiće; doći ću k vama“.	<i>Parakletos</i> se u 1. Jov. 2:1 koristi upravo za Isusa Hrista. Jovan 14 povezuje dolazak Duha sa Hristovim prisustvom u učenicima, a Rim. 8:9 ga naziva Duhom Božjim i Duhom Hristovim. Jovan 14:16–18,23,26; 1. Jov. 2:1; Rim. 8:9–11.
15. Tročlane formule – npr. 2. Kor. 13:13-14	Pominjanje Boga, Hrista i Svetoga Duha u istoj rečenici navodno potvrđuje Trojstvo.	Nabrajanje tri pojma nije definicija njihovog ontološkog odnosa. Tekst ne kaže da su to tri su-jednake osobe jednog bića.	U isto vrijeme Pavlovi standardni pozdravi gotovo redovno razlikuju Boga Oca i Gospoda Isusa Hrista , bez predstavljanja Duha kao trećeg su-jednakog izvora blagodati. Rim. 1:7; 1. Kor. 1:3; Gal. 1:3; Efes. 1:2.
16. 1. Jovanova 5:7 – <i>Comma Johanneum</i>	„Otac, Riječ i Sveti Duh, i ovo troje je jedno“ predstavlja direktan biblijski iskaz Trojstva.	Ovo je sasvim druga kategorija od prethodnih tekstova: duža „nebeska“ formula je sekundarni tekstualni dodatak , zbog čega je nema u savremenim kritičkim izdanjima grčkog Novog saveza.	Bez dodatka tekst govori o Duhu, vodi i krvi kao tri svjedoka. Ovo je važan istorijski primjer kako je izrazito trinitarno čitanje dospjelo u dio kasnije biblijske tekstualne tradicije.